

KÉMIA

2013. december

Kén-dioxid előállítása és a kénessav redukáló hatása

Tanári demonstrációs kísérlet

Ajánlott évfolyam: 8., 11-12.

Kötelező védőeszközök	Balesetvédelmi figyelmeztetések
gumikesztyű, védőszemüveg, vegyifülke	F, T, X _n

Szükséges eszközök	Szükséges anyagok
<ul style="list-style-type: none"> • Bunsen-égő • gyufa • tégelyfogó • porcelán tégely • kis üvegtál • nagy főzőpohár	<ul style="list-style-type: none"> • kén szalag • kálium-jodidos jódoldat

A kísérlet leírása, menete

Tanári demonstrációs kísérlet:

1. Kis üvegtálba töltünk kálium-jodidos jódoldatot.
2. Helyezzünk a tál mellé egy porcelán csónakot.
3. Az előbbieket búra-szerűen borítsuk le egy nagy főzőpohárral.
4. Gyújtsunk meg egy darabka kén szalagot, majd gyorsan helyezzük a búra alá a porcelán csónakba.

Figyeljünk meg a változásokat, majd a tapasztalatokat, a magyarázatot, és a lejátszódó folyamatok egyenleteit is írjuk le!

Megfigyelési szempontok:

- Milyen színű lánggal ég a kén?
- Milyen színű és halmazállapotú anyag keletkezése látható?
- Milyen változás látható a kálium-jodidos jódoldatban? Mivel magyarázható ez?

Magyarázat

Tanári demonstrációs kísérletek:

1. A kén kékes lánggal ég, égésekor a búra alatt gomolygó fehéres füst keletkezik.
Az égés egyenlete: $S + O_2 = SO_2$
Az égéstermék színtelen, szúrós szagú, **mérgező gáz**.
2. A kálium-jodidos jódoldat felső rétege világosodni kezd, majd fokozatosan elszíntelenedik. A változás lassan az egész oldatra kiterjed.

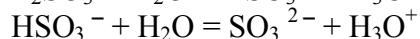

KÉMIA

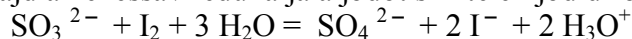
2013. december

A kén-dioxid oldódik az oldatban: $\text{SO}_2 + \text{H}_2\text{O} = \text{H}_2\text{SO}_3$, kénessav keletkezik.

A kénessav a vízzel sav-bázis reakcióba lép: $\text{H}_2\text{SO}_3 + \text{H}_2\text{O} = \text{HSO}_3^- + \text{H}_3\text{O}^+$

Majd a kénessav redukálja a jódot szintelen jodid-ionná:

Megjegyzés:

A jelenség megfigyeléséhez megfelelő idő és kén-dioxid gáz szükséges. Ha a kénszalag elége után a fenti jelenség még nem tapasztalható, akkor tegyünk újabb égő kénszalagot a porceláncsónakba.

Balesetvédelem

A kén-dioxid mérgező gáz, ezért a kísérletet vegyi fülke alatt végezzük.

A kén-dioxid belélegzése a klórmérgezéshez hasonló hatású. Kisebb mérgezés esetén a balesetet szenvedettet vigyük friss levegőre, majd szagoltassunk vele 2 mol/dm^3 koncentrációjú ammónia-oldattal elkevert etil-alkoholt.

Felhasznált irodalom:

Rózsahegyi Márta – Wajand Judit : 575 kísérlet a kémia tanításához